

Zitting 1975-1976

13 622

Wijziging van de Wet van 2 mei 1921, Stb. 702, tot wettelijke bescherming van het diploma voor ziekenverpleging

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Sinds de totstandkoming van de wettelijke regeling tot bescherming van het diploma ziekenverpleging van 2 mei 1921 (Stb. 702), hebben zich zowel in de gezondheidszorg en daarmee in de verpleegkundige dienstverlening als op pedagogisch-didactisch gebied vele ontwikkelingen voorgedaan. Deze ontwikkelingen maken een herbezinning op en een aanpassing van de opleiding voor het beroep van verpleegkundige noodzakelijk.

Mede als gevolg hiervan ontstonden dagopleidingen voor verpleegkundigen, te weten de hogere beroepsopleiding voor verpleegkundigen (h.b.o.-v.) en de middelbare beroepsopleiding voor verpleegkundigen (m.b.o.-v.).

De hogere beroepsopleiding verpleegkundigen wordt in het kader van de Wet op het voortgezet onderwijs gegeven aan de hogere scholen voor verpleegkundigen te Leusden en Nijmegen. Twee nieuwe hogere beroepsopleidingen verpleegkundigen zijn in augustus 1975 te Amsterdam en Voorburg aangevangen. De middelbare beroepsopleidingen verpleegkundigen ressorteren voornamelijk onder de zorg van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en worden aan vier opleidingsinstituten, respectievelijk te Eindhoven, Hoogeveen, Leeuwarden en Rotterdam gegeven. Een vijfde opleiding is in augustus 1975 in de regio 's-Gravenhage gestart. Ook deze opleidingen zullen te zijner tijd onder de Wet op het voortgezet onderwijs komen te vallen. Het door beide bovenvermelde opleidingen uit te reiken diploma dient het recht te geven de titel van verpleegkundige te voeren. Naast deze dagopleidingen blijven uiteraard de bestaande inservice-opleidingen voor de diploma's A-verpleegkundige en B-verpleegkundige doorgang vinden.

Voorts ontwikkelde de opleiding voor verpleegkundig personeel in de zwakzinnigenzorg zich eveneens zodanig dat de daarin behaalde diploma's onder de inmiddels gebruikelijke naam van diploma Z op dezelfde wijze dienen te worden beschermd als de diploma's A en B.

Op deze beide punten is het onderhavige wetsontwerp in hoofdzaak gericht.

In verband met het bovenstaande is ten departemente ook een wetsontwerp in voorbereiding tot wijziging van de eerdergenoemde wet van 1921, waarin ik voornemens ben ook het tuchtrecht voor verpleegkundigen te regelen en de registratie van verpleegkundigen te wijzigen in een zogenaamde constitutieve registratie.

Aangezien met name invoering van het tuchtrecht ingrijpende consequenties voor de verpleegkundigen met zich meebrengt, dient het ontwerp uitvoerig met de betrokken instanties besproken te worden. Deze besprekingen zullen naar het zich laat aanzien nog geruime tijd vergen. Ik acht het, nu de eerste gediplomeerden van de m.b.o.-v. en de h.b.o.-v. reeds in respectievelijk 1975 en 1976 de school verlaten, noodzakelijk de erkenning van de diploma's m.b.o.-v. en h.b.o.-v. op zo kort mogelijke termijn te regelen.

Eveneens acht ik de erkenning van het diploma Z op korte termijn gewenst.

Om die reden wordt thans een ontwerp van wet tot wijziging van de voorengenoemde wet van 1921 voorgesteld, waardoor de eerdergenoemde diploma's onder de werking van deze wet worden gebracht.

Aangezien in de afgelopen jaren in het algemeen spraakgebruik de titel van verpleger of verpleegster is verdrongen door die van verpleegkundige, is het voorts gewenst de wet daaraan aan te passen. Ook daarin voorziet dit wetsontwerp.

In verband met het feit dat in de zwakzinnigenzorg niet gesproken kan worden van ziekenverpleging noch van ziekeninrichting, terwijl ook in de andere velden een ruimere betekenis wordt gegeven aan het begrip «verpleging», wordt eveneens op deze punten de terminologie aangepast.

Een en ander leidt tevens tot de noodzaak de aanduiding van de wet van 1921 te wijzigen; dit is geschied door deze wet alsnog een citeertitel, afgestemd op de nieuwe terminologie, te geven.

Zodra de besprekingen met de onderscheidene instanties zijn afgerond, zal de wet van 1921, zoals thans gewijzigd, worden vervangen door een nieuwe wet waarin eerdervermelde onderwerpen (tuchtrecht, nieuwe registratie) zijn opgenomen.

Artikelsgewijze toelichting

A

Artikel 1

In het gewijzigde artikel 1, eerste lid, vervalt de verwijzing naar artikel 8 in verband met het vervallen van dit artikel. In het tweede lid is volstaan met een opsomming van de onderscheidene diploma's. Een onderscheiding in werkveld is niet gewenst in verband met de nieuwe geïntegreerde schoolopleidingen (m.b.o.-v. en h.b.o.-v.). De aanduidingen A en B behouden de betekenis welke deze sinds de wet van 2 mei 1921 hebben, te weten A voor de algemene ziekenverpleging en B voor de verpleging van psychiatrische patiënten.

Het diploma Z wordt uitgereikt aan degenen die een opleiding hebben genoten voor verpleegkundige in de zwakzinnigenzorg. De middelbare en hogere beroepsopleidingen verpleegkundige geven een algemene voorbereiding op het beroep van verpleegkundige ten dienste van alle terreinen van de gezondheidszorg zonder onderscheid. De leerlingen hebben praktijkleerperioden doorgemaakt in verpleegtehuizen, algemene ziekenhuizen, psychiatrische ziekenhuizen, instituten voor zwakzinnigenzorg en in de extramurale gezondheidszorg.

De hogere beroepsopleiding, waartoe bezitters van het hoger algemeen voortgezet onderwijs (h.a.v.o.) kunnen worden toegelaten, is in de eerste plaats gericht op het verplegen in algemene zin, en bereidt voor op het vervullen van leidinggevende functies. Tot de middelbare beroepsopleiding kunnen bezitters van een diploma van het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (m.a.v.o.) en van het lager beroepsonderwijs (l.b.o.) worden toegelaten.

C

Artikel 3

Aangezien tegenwoordig de opleidingen tot verpleegkundige mede in schoolverband worden gegeven, wordt onder inrichting naast ziekeninrichting en instituut voor zwakzinnigenzorg ook verstaan de centrale school voor verpleegkundigen en de school in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs. Ten aanzien van de centrale school voor verpleegkundigen zij aangekend dat het bestuur van een ziekeninrichting of een instituut voor zwakzinnigenzorg de theoretische opleiding in deze school kan doen plaatsvinden, waartoe een overeenkomst tussen de inrichting en de school wordt gesloten; in de centrale school kan een aantal inrichtingen participeren.

E

Artikel 5

In artikel 5 wordt de mogelijkheid geopend behalve aan houders van buitenlandse diploma's ook aan houders van een diploma van een Nederlandse opleiding die niet of niet geheel volgens de wettelijke regeling is opgezet, toch het recht te geven de beschermde titel te voeren. De wens hiertoe komt voort uit de gedachte dat naast de erkende opleidingspatronen ook varianten mogelijk zijn en dat de leerlingen die hun opleiding bij deze onderwijskundige experimenten hebben genoten, een erkend diploma dienen te verkrijgen. Dit neemt niet weg dat aan deze varianten voorwaarden gesteld moeten kunnen worden.

Voorts is het het voornemen, met gebruikmaking van dit artikel, in ieder geval aan houders van de diploma's van de middelbare beroepsopleiding verpleegkundige en van hogere beroepsopleiding verpleegkundige, verkregen vóór de inwerkingtreding van deze wet, dezelfde bevoegdheden te geven als aan houders van de diploma's bedoeld in artikel 1. Dit geldt eveneens voor diploma's van verpleegkundigen in de zwakzinnigenzorg voor zover het examen voor het diploma sinds 1961 is afgenomen onder toezicht van de opleidings- en examencommissie van de Vereniging van Directeuren van Zwakzinnigeninrichtingen en door het secretariaat dezer commissie is geregistreerd.

F

Artikel 6

De eis dat het onderscheidingsteken tijdens de uitoefening van het beroep op een uiterlijk zichtbare wijze moet worden gedragen is vervallen. Het is gebleken dat een groot aantal beroepsbeoefenaren weinig behoefte meer heeft aan het gebruik van een onderscheidingsteken. Voor degenen die het dragen van een onderscheidingsteken wel op prijs stellen, blijft deze mogelijkheid gehandhaafd.

H

Artikel 9

De wijziging strekt tot aanpassing aan de thans voor het Staatstoezicht gebruikelijke terminologie.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
J. P. M. Hendriks